

UNIJA POSLODAVACA
REPUBLIKE SRPSKE

Analiza pravnog osnova donesenih i izdatih Rješenja od strane inspektora UIO preduzećima

Podržano od:

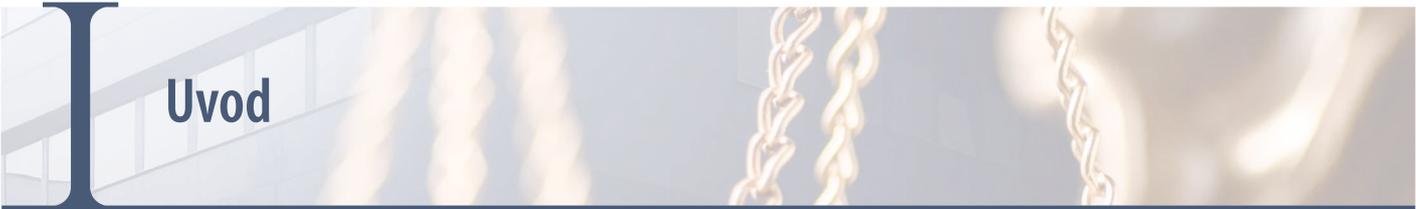
USAID
OD AMERIČKOG NARODA

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Sadržaj

I	Uvod	2
II	Metodologija	3
III	Analiza žalbenih postupaka kod određenog broja obveznika PDV-a	4
IV	Prijedlozi i preporuke	11

Uvod

Ova Analiza je nastala kao rezultat projekta "Smanjenje korupcije u radu inspektora UIO BiH" koji provodi Unija poslodavaca Republike Srpske. Projekat je dio šireg programa "Podrška građanima u borbi protiv korupcije" koji implementiraju Centri civilnih inicijativa (CCI), kao glavni implementator, uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Inspektori Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH tokom kontrola usklađenosti rada privatnih preduzeća sa obavezama obračuna i plaćanja PDV-a, često suprotno odredbama Zakona o PDV BiH, donose Rješenja kojim utvrđuju obaveze preduzeća u vezi sa neplaćenim PDV-om, te propisuju ogromne iznose koje ista ta preduzeća trebaju platiti. Ovakva rješenja recipročno značajno smanjuju investicione sposobnosti preduzeća, a u najradikalnijim slučajevima, odvode i u bankrot. Uprkos posljedicama donesenih rješenja po privatni sektor, inspektori UIO nemaju nikakvu odgovornost za usklađenost svojih rješenja sa Zakonom o PDV.

Projekat svojom realizacijom želi doprinijeti smanjenju korupcije tokom inspeksijskog nadzora UIO u preduzećima u Republici Srpskoj, tj. da se smanji prostor inspektora UIO za zloupotrebu diskrecionih prava kojima raspolažu tokom provođenja inspeksijskog nadzora nad preduzećima.

S tim u vezi, svrha provođenja analize jeste sistematizacija nalaza i kreiranje prijedloga i preporuka u cilju mogućih poboljšanja Zakona o PDV-u kao i internih pravilnika UIO za provođenje inspeksijskog nadzora. Navedene rezultate Unija poslodavaca Republike Srpske će koristiti za pokretanje inicijativa i zagovaranje za smanjenje mogućih koruptivnih rizika u radu UIO BiH.

Metodologija

Tokom 2022. godine Unija poslodavaca Republike Srpske (UPRS) i Uprava za indirektno oporezivanje BiH (UIO BiH) su potpisale Memorandum o saradnji, čiji cilj je uspostavljanje međusobne saradnje i unapređenje odnosa strana potpisinica radi efikasnijeg ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa u vezi sa sistemom indirektnog oporezivanja u BiH. Posebna pažnja unutar ove saradnje je posvećena zajedničkom djelovanju na realizaciji projekta za smanjenje rizika i prevenciji korupcije tokom inspeksijskog nadzora sa konačnom svrhom poboljšanja uslova poslovanja.

Unija poslodavaca je tokom perioda 01.01.-30.04.2023. godine izvršila pripremne aktivnosti na prikupljanju donesenih i izdatih Rješenja od strane inspektora UIO kompanijama – članicama UPRS. Dvije stotine članica UPRS je pismenim putem obaviješteno o provođenju analize, te su zamoljene za dostavljanje navedenih Zapisnika dobijenih od strane UIO BiH.

U svrhu provođenja analize, izabran je uzorak od 20 Rješenja o provedenom inspeksijskom nadzoru, čiji sadržaj je analiziran u kontekstu nalaza i pravnog osnova za utvrđene obaveze te su se tokom provođenja analize konsultovale i kompanije - članice UPRS koje su bile predmet nadzora, kako bi se upoznali sa stavovima tih preduzeća o tome kako je prošao inspeksijski nadzor i u kojoj mjeri se navedeno u Rješenju od strane inspektora zaista slaže sa stavovima preduzeća.

Analiza zapisnika o kontroli PDV-a određenog broja obveznika PDV-a

Cilj analize Zapisnika o kontroli PDV-a, je da se utvrde nepravilnosti, koje imaju uporišta u zakonskim i podzakonskim aktima kojima je uređena oblast oporezivanja porezom na dodatu vrijednost, kao i preporuke načina otklanjanja uzroka koji su doveli do pogrešnog tumačenja određenih zakonskih i podzakonskih propisa.

1.

Analizom sadržaja Zapisnika o kontroli indirektnih poreza je konstatovano da kontrolisani obveznik PDV-a nije imao pravo na odbitak ulaznog poreza po fakturama svog dobavljača na kojima je uredno iskazan obračunati PDV za isporučena dobra po tim fakturama, što je imalo za posljedicu utvrđivanja i nalaganja plaćanja dodatne obaveze po osnovu PDV-a.

Za ovakav svoj stav inspektori nalaze uporište u odredbi člana 12. stav 6. i 7. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, odnosno inspektori su zaključili da dobavljač kontrolisanog poreskog obveznika djelatnost po osnovu koje je izvršio promet nije oporeziva jer je dobavljač djelatnost vršio u funkciji organa uprave, te da navedeni promet dobara i usluga nije vršio kao konkurencija firmama u privatnom vlasništvu, tj. da dobavljač ne može imati status obveznika PDV-a.

U konkretnom slučaju inspektori su pogrešno primijenili odredbu člana 12. stav 6. i 7. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kada su zaključili da je dobavljač kontrolisanog poreskog obveznika navedenu djelatnost vršio u funkciji organa uprave, te da navedeni promet dobara i usluga nije vršio kao konkurenciju firmama u privatnom vlasništvu.

Naime, iz činjeničnog stanja utvrđenog od strane inspektora, proizilazi da je kontrolisani obveznik PDV-a u svojstvu kupca od dobavljača koji je u svojstvu prodavca, na osnovu zaključenog ugovora o kupoprodaji, dobijao i u dalji promet stavio određene robe koje je platio u cjelosti i u skladu sa ispostavljenim fakturama, sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost. Iz prethodne nesporne konstatacije, proizilazi da je dobavljač kontrolisanog poreskog obveznika na tržištu nastupao kao prodavac, stavljajući u promet komercijalne robe po tržišnim cijenama, što znači kao konkurencijski organ.

Iz Uvjerenja Uprave za indirektno oporezivanje BiH proizilazi da je dobavljač kontrolisanog poreskog obveznika kao obveznik PDV-a, upisan u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza, odnosno da je dobavljač kontrolisanog poreskog obveznika, subjekt koji je u sistemu PDV-a, što znači da nije u konkretnoj obligaciono-pravnoj situaciji kupoprodaje komercijalnih roba, nastupio kao upravni, nego konkurencijski saugovarač, te je u toj fazi prometovanja roba po zaključenom ugovoru za sebe i druge (kupce), uspostavio i ispunio zakonsku obavezu obračuna PDV-a kako je to preduzeo u ispostavljenim fakturama.

Dakle, promet dobara koji je dobavljač vršio kontrolisanom obvezniku PDV-a, smatra se prometom dobara i usluga u smislu odredbe člana 3. stav 1. tačka 1. i člana 4. stav 3. tačka 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost na koji je dobavljač imao obavezu da obračuna i plati PDV po fakturama koje je ispostavljao svojim kupcima među kojima i kontrolisanom poreskom obvezniku.

S tim u vezi, u konkretnom slučaju, kontrolisani obveznik PDV-a imao je pravo na odbitak ulaznog poreza po fakturama koje su u postupku kontrole osporili inspektori UIO.

2.

Analizom sadržaja Zapisnika o kontroli indirektnih poreza uočeno je da je u postupku kontrole kontrolisanom obvezniku PDV-a izvršen razrez i naložena obaveza plaćanja po osnovu PDV-a na naplaćeni iznos ugovorene štete koja je nastala kao posljedica prijevremenog raskida ugovora, sa obrazloženjem da primjena naknada se ima smatrati naknadom za izvršeni promet, a nikako naknadom štete kako ju je okarakterisao sam obveznik. Pored navedenog, inspektor u predmetnom zapisniku konstatuje da je za takav stav imao uporište u presudi Evropskog suda kojom je dato tumačenje odredbi evropske Direktive Vijeća 2006/112/EZ dato kao primjer poreskog tretmana primljene naknade (na osnovu ugovora sa minimalnim rokom trajanja) u Evropskoj Uniji.

Dakle, na osnovu činjeničnog stanja konstatovanog u Zapisniku o kontroli, nesporno je da navedeni stav inspektora nema uporišta u Zakonskim i podzakonskim propisima Bosne i Hercegovine kojima je uređeno oporezivanje porezom na dodatu vrijednost, nego je zasnovano isključivo na tumačenju izraženom u naprijed navedenoj presudi Evropskog suda, što ga čini nezakonitim.

Način na koji druge zemlje tretiraju jedan pravni odnos, mogu da budu podloga za kreiranje novih zakonskih rješenja, a nikako osnov prilikom donošenja pojedinačnih upravnih akata kojima se utvrđuju i nalažu obaveza za plaćanje po osnovu poreza na dodatu vrijednost nezakonitim.

3.

U Zapisniku o kontroli indirektnih poreza, čija je analiza sadržaja izvršena, stoji da su inspektori na usluge izvršene od strane lica čije je sjedište izvan granica Bosne i Hercegovine (usluge call centra, plaćanje liječenja,...), kontrolisanom poreskom obvezniku obračunali i naložili plaćanje obaveze po osnovu PDV pri tome nalazeći pravni osnov u članu 196. Direktive Vijeća 2006/112/EZ.

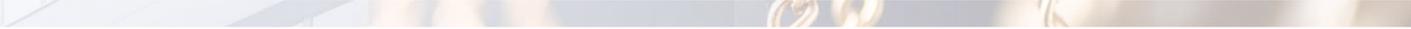
Naime, iz zapisnika o kontroli se može vidjeti da kontrolisani obveznik na usluge izvršene od strane lica čije je sjedište van granica Bosne i Hercegovine (usluge kol centra, plaćanje liječenja,...), nije obračunavao i plaćao PDV smatrajući da predmetne usluge se oporezuju prema stalnom sjedištu poreskog obveznika – pružaoca usluge, odnosno da predmetne usluge nisu predmet oporezivanja u Bosni i Hercegovini u skladu sa odredbama člana 15. stav 1. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Inspektori kao pravni osnov za utvrđivanje poreske obaveze nisu mogli imati odredbe člana 196. Direktive Vijeća 2006/112/CE iz razloga što Bosna i Hercegovina nije članica EZ, a Zakon o porezu na dodatu vrijednost koji se primjenjuje na teritoriji Bosne i Hercegovine nije usklađen sa pomenutom Direktivom prema kojoj se predmetne usluge oporezuju prema mjestu primaoca usluge.

S obzirom da Zakon o porezu na dodatu vrijednost nije usaglašena sa navedenom Direktivom, tj. odredbama Zakona o PDV-u BiH nije predviđeno da se predmetne usluge oporezuju prema sjedištu primaoca usluga, proizilazi da odredbe Direktive ne mogu biti pravni osnov da se predmetne usluge oporezuju prema sjedištu primaoca usluga, odnosno da se izvrši prenos obaveze plaćanja sa pružaoca usluga na primaoca usluga, kako to neosnovano tvrdi inspektor.

4.

Iz Zapisnika o kontroli indirektnih poreza, čija je analiza sadržaja izvršena, proizilazi da su inspektori kod kontrolisanog obveznika PDV-a saglasno odredbama člana 71. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja i odredbama člana 29. Pravilnika o kontroli indirektnih poreza, izveli dokaze i utvrdili činjenično stanje koje se ogleda u popisu dobara pri čemu je utvrđena negativna razlika stvarnog i knjigovodstvenog stanja (veleprodajne cijene bez uračunatog PDV-a), izvršen uvid u lager liste, trgovačke knjige, kartice artikala te je utvrđeno da je obveznik PDV-a nakon informativne kontrole izvršio nesrazmjerno veliko prijavljivanje prometa iz maloprodaje u periodu označenom u Zapisniku o kontroli, što ukazuje da je obveznik izdavao račune kroz maloprodaju kao gotovinsko plaćanje, a da se suštinski promet desio ranije te da obveznik nije polagao novac na račun (nema novca u blagajni u tolikom iznosu) ili se desila isporuka bez plaćanja, što ne oslobađa obveznika od obračuna izlaznog poreza.

Inspektori su ocijenili da se evidencija obveznika o kretanju robe ne može smatrati pouzdanim u dovoljnoj mjeri da se prihvati ono što je u njima evidentirano, već su ocijenili da se radi o uštímavanju zaliha kao „pro-forma“ radnje kako bi se izbjegle posljedice utvrđenog manjka po popisu robe (razrez i kazne po istom), te je odlučeno da se obračuna PDV na utvrđenu negativnu razliku po popisu primjenjujući stopu od 17% i utvrđeni iznos po osnovu dodatnog razreza PDV-a naloži za plaćanje.

Iz Zapisnika o kontroli proizilazi da su inspektori u postupku kontrole kod kontrolisanog obveznika PDV-a pogrešno i nepotpuno utvrdili činjenično stanje koje se ogleda u tome što su izvršili popis zaliha robe samo u veleprodajnom objektu (skladištu), ali ne i u maloprodajnim objektima koje posjeduje, što je imalo za posljedicu, da popisom robe u veleprodajnom objektu i istovremenim osporavanjem razduženja robe kroz maloprodaju, utvrdi sporni manjak robe i da na tu vrijednost nezakonito obračuna PDV.

Naime, da su inspektori istovremeno izvršili popis zaliha robe u veleprodajnim i maloprodajnim objektima imali bi potpuno i pravilno utvrđeno stvarno činjenično stanje koje bi davalo osnova za eventualno postojanje ili nepostojanje dodatnog razreza poreza na dodatu vrijednost.

Međutim, propuštanjem prvostepenog organa da izvrši stvarni popis robe, te sravnjena ulaza robe, razduženja i zaliha (u veleprodaji i maloprodaji), dovelo je do toga da se razrez poreza zasniva na pretpostavkama, a ne na utvrđenom stvarnom činjeničnom stanju.

Činjenica je, a koju ne spore ni inspektori, da je „sporni manjak“ obveznik PDV-a razdužio kroz maloprodaju i u prijavi samooporezivanja PDV-a za određeni mjesec iskazao i isti platio, ali inspektori na pretpostavkama zasnivaju svoju tvrdnju da je do prometa po spornom manjku došlo ranije (ne precizirajući momenat kada je došlo do prometa) a ne u poreskom periodu u kojem je poreski obveznik taj promet iskazao.

Ukoliko bi se prihvatio navedeni stav prvostepenog organa, u konkretnom slučaju, došlo bi do dvostrukog oporezivanja jedne te iste robe.

Dakle, poreski obveznik je saglasno odredbama člana 38. i 39. Zakona o porezu na dodatu vrijednost izvršio obračun PDV-a za odgovarajući poreski period na osnovu ukupnog prometa dobara iskazanih u fakturama u tom poreskom periodu i svoju PDV obavezu obračunatu za taj poreski period naveo u mjesečnoj PDV prijavi.

5.

Iz sadržaja Zapisnika o kontroli indirektnih poreza proizilazi da je kontrolisani obveznik PDV-a osnovno sredstvo-kamion sa poluprikolicom nabavio u novembru 2013. godine a djelatnost prevoza registrovao kod nadležnog organa lokalne samouprave 2014. godine.

Predmetno osnovno sredstvo kontrolisani obveznik PDV-a je nabavio po fakturi prethodnog učesnika u prometu sa obračunatim PDV-om ali PDV koji je iskazan

na toj fakturi nije mogao odbiti kao ulazni PDV u trenutku otpočinjanja obavljanja registrovane djelatnosti jer nije bio u sistemu PDV-a, tj. nije bio registrovan kao PDV obveznik.

Status PDV obveznika je stekao tek u drugoj polovini 2014. godine, ali obračunati PDV za nabavku predmetnog osnovnog sredstva-kamiona nikad nije iskoristio kao odbitak ulaznog poreza.

Nakon određenog vremena, predmetno teretno vozilo - opremu kontrolisani obveznik PDV-a je prometovao bez obračunavanja i plaćanja PDV-a smatrajući da kako nije izvršio odbitak ulaznog poreza pri nabavci istog da taj promet ne podliježe oporezivanju u daljem prometu u smislu odredbe stava 1. člana 7. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, kojom je propisano da se prenosom dobara uz naknadu smatra prenos cjelokupne ili dijela imovine poreskog obveznika, ako je ulazni porez moguće u cijelosti ili djelimično odbiti, kada je ta imovina kupljena, proizvedena ili na drugi način stečena.

U konkretnom slučaju kontrolisanom obvezniku PDV-a je zakonito, od strane inspektora UIO, utvrđena obaveza po osnovu izlaznog PDV-a na promet predmetne opreme-kamiona bez obzira što nije iskoristio pravo na odbitak ulaznog poreza u trenutku otpočinjanja obavljanja registrovane djelatnosti.

Ovo iz razloga što je to pravo kontrolisani obveznik PDV-a mogao iskoristiti nakon sticanja svojstva PDV obveznika, u smislu odredbe člana 37. Zakona o porezu na dodatu vrijednost i člana 77. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

6.

Analizom sadržaja Zapisnika o kontroli indirektnih poreza kod obveznika PDV-a može se vidjeti da je kontrolisani obveznik PDV-a (u daljem tekstu: I-ugovorna strana) sa određenim pravnim licem-privrednim društvom (u daljem tekstu: II-ugovorna strana), zaključio Ugovor o zajedničkoj izgradnji stambeno-poslovnog objekta, koji je potpisan a nakon toga ovjeren kod notara, u kojem je navedeno da su se ugovorne strane saglasile da: II-ugovorna strana za izgradnju predmetnog objekta obezbijedi građevinsko zemljište čija je procijenjena tržišna vrijednost 1.999.000,00 KM i novčani iznos od 2.000.000,00 KM, a da preostali iznos investicije u iznosu od 5.900.000,00 KM obezbijedi I-ugovorna strana, da je I-ugovorna strana primila od II-ugovorne strane novčani iznos od 1.000.000,00 KM na transakcioni račun za redovno poslovanje koji je otvoren kod određene banke.

Navedena novčana sredstva su dijelom korištena za plaćanje obaveza dobavljačima po osnovu nabavke materijala koji je koristio kao izvođač radova, a dio novčanih sredstava u određenom iznosu su korištena za plaćanje naknada za uređivanje gradskog zemljišta i doprinosa u ime i za račun investitora- II-ugovorne strane.

Iz navedenih razloga inspektori iznos na ime uplate za plaćanje naknada za uređivanje gradskog zemljišta i doprinosa u ime i za račun investitora - II-ugovorne strane ne smatraju avansnom uplatom, dok ostali dio novčanih sredstava u iznosu od 753.842,23 KM kojim je I-ugovorna strana izvršila dijelom plaćanja dobavljačima po osnovu nabavke materijala koji je koristio za potrebe izgradnje stambeno-poslovnog objekta po Ugovor o zajedničkoj izgradnji tretira kao avansnu uplatu, i izvodi zaključak da je kontrolisani obveznik PDV-a - I-ugovorna strana za primljeni avans, kao izvođač radova bio dužan izdati avansnu fakturu u skladu sa odredbama člana 55. stav 2. Zakona o PDV-u i člana 110. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.

Svoj stav da sporna novčana sredstva tretira kao avansnom uplatom inspektori temelje na mišljenju da vlasnik zemljišta i subinvestitor - II-ugovorna strana, u predmetnom pravnom poslu ima status investitora a I-ugovorna strana ima status izvođača radova, radi čega po mišljenju inspektora I-ugovorna strana je kao izvođač radova trebala na primljeni avans obračunati PDV i ispostaviti avansnu fakturu investitoru, te obračunati PDV platiti u roku i na način propisan Zakonom o porezu na dodatu vrijednost.

U konkretnom slučaju nije bilo nezakonitog postupanja od strane inspektora, tj. dodatni razrez PDV-a po navedenom osnovu utvrđen je u svemu u skladu sa odredbama člana 17. Zakona o PDV-u a u vezi sa odredbama člana 110. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.

7.

Iz sadržaja Zapisnika o kontroli indirektnih poreza proizilazi da su inspektori kontrolisanom obvezniku PDV-a osporili pravo na odbitak ulaznog poreza za nabavljenu opremu koja nije stavljena u promet u roku 5 godina, oprema uvezena i ocarinjena, a nije stavljena u funkciju (u proces proizvodnje) i opremu koja nije korištena u poslovne svrhe.

U istom zapisniku konstatovano je da su inspektori kontrolisanom obvezniku PDV-a osporili pravo na odbitak ulaznog poreza po fakturama dobavljača za nabavljeno gorivo, auto gume, popravke-servisiranje putničkih vozila, kao i troškovi smještaja za lica koja nisu u radnom odnosu kod poreskog obveznika, nabavka i montaža namještaja za kuhinju, nabavka stana, u smislu odredbi člana 32. stav 1. i 2., stav 6. tačka 1. i 2., stav 7. tačka 2. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Pored navedenog, u istom zapisniku navedeno je da su inspektori u postupku kontrole kontrolisanom obvezniku PDV-a izvršili obračun i naložili za plaćanje izlazni PDV po osnovu neprijavljenog prometa po primljenim avansima i nefakturisanom prometu za isporučenu i ugrađenu opremu (liftovi), u smislu odredbe člana 38. stav 2. i člana 17. stav 1. tačka 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Iz činjeničnog stanja utvrđenog u postupku kontrole može se zaključiti da kontrolisani obveznik PDV-a nije ispunio uslove za odbitak ulaznog poreza iz člana 32. stav 2. Zakona o porezu na dodatu vrijednost i člana 65. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u za nabavljenu opremu koja nije stavljena u promet u roku 5 godina, oprema uvezena i ocarinjena, nije stavljena u funkciju (u proces proizvodnje) i opremu koja nije korištena u poslovne svrhe, te su pravilno postupili inspektori kada su kontrolisanom obvezniku PDV-a osporili pravo na odbitak ulaznog poreza po navedenom osnovu i taj iznos naložili za plaćanje u roku i na način propisan Zakonom o PDV-u.

Takođe, inspektori su na zakonit način osporili pravo na odbitak ulaznog poreza po fakturama dobavljača za nabavljeno gorivo, auto gume, popravke-servisiranje putničkih vozila, kao i troškovi smještaja za lica koja nisu u radnom odnosu kod poreskog obveznika, nabavka i montaža namještaja za kuhinju, nabavka stana, u smislu odredbi člana 32. stav 1. i 2., stav 6. tačka 1. i 2., stav 7. tačka 2. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Isto tako, inspektori su zakonito utvrdili i naložili za plaćanje izlazni PDV po osnovu neprijavljenog prometa po primljenim avansima i nefakturisanom prometu za isporučenu i ugrađenu opremu (liftovi), u smislu odredbe člana 38. stav 2. i člana 17. stav 1. tačka 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

IV

Prijedlozi i preporuke

1.

Da bi se otklonile dileme oko određivanja svojstva poreskog obveznika za svrhe PDV-a u smislu odredbe člana 12. stav 6. i 7. Zakona o PDV-u, kojim je propisano da "Država i njeni organi, entitetski organi, organi Distrikta i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana u skladu sa zakonom s ciljem obavljanja poslova iz djelokruga organa uprave, ne smatraju se obveznicima u smislu ovog zakona ako obavljaju promet dobara i usluga u okviru djelatnosti i transakcija u koje ulaze kao organi uprave.

Organi iz stava 6. ovog člana smatraju se obveznicima ako obavljaju promet dobara i usluga a takav promet dobara i usluga ili transakcije obavljaju se kao konkurencija firmama u privatnom vlasništvu.", predlažemo: **da se podzakonskim aktom razradi odredba stav 7. člana 12. Zakona o PDV-u, u smislu da se u podzakonskom aktu-pravilniku decidno definiše koji se promet dobara i usluga ili transakcije imaju smatrati da su obavljene kao konkurencija firmama u privatnom vlasništvu.**

2.

U cilju prevazilaženja različitog poreskog tretmana iznosa naknade po osnovu ugovorene štete i pravne sigurnosti za obveznike PDV-a, koja je nastala kao posljedica prijevremenog raskida ugovora, smatramo da bi odredbe Zakona o porezu na dodatu vrijednost koji se primjenjuje na teritoriji BiH trebalo uskladiti sa Direktivom Vijeća 2006/112/EZ.

Imajući u vidu da Zakon o PDV-u u BiH nije usklađen s Direktivom Vijeća EU, iako je članom 23. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja propisano da će PDV u BiH biti u skladu sa standardima EU, a da princip mjesta oporezivanja usluga u EU je izmijenjen već godinama, **preporuka je da se isti uskladi sa standardima EU.**

3.

Rok za podnošenje PDV prijave i plaćanje obaveze je do 10-og u mjesecu po isteku poreskog perioda. Kako je deset dana izuzetno kratak rok za blagovremeno i kvalitetno sačinjavanje PDV prijave, a ovaj problem je posebno izražen kada deseti pada u dane vikenda što ionako kratak rok skraćuje.

Dakle, predlažemo da se izvrše izmjene odredbi Zakona o porezu na dodatu vrijednost na način što će „rok za podnošenje PDV-e prijave i plaćanje obaveze biti do 25-og u mjesecu po isteku poreskog perioda“.

4.

Odredbe Zakona kojim je određeno automatsko kreiranje Rješenja o prinudnoj naplati sa naknadnim teretom prinude od 5%, a koje se kreira u informacionom sistemu UIO već sledeći dan od prekoračenja predviđenog roka za plaćanje što je trenutno 10. u mjesecu za prethodni mjesec, **treba mijenjati tako što će se obveznicima indirektnih poreza prvo „uručiti opomena sa rokom od najmanje 7 dana za dobrovoljno plaćanje, pa tek nakon isteka tog roka dostaviti rješenje o prinudnoj naplati“.**

5.

Odredbe Zakona o PDV-u i Zakona o postupku indirektnog oporezivanju kojima su određeni rokovi povrata **uskладiti na način da „UIO vrši povrat obaveza prema obveznicima indirektnih poreza u istim rokovima u kojima su obveznici indirektnih poreza dužni izvršiti plaćanja obaveza prema UIO“.**

6.

Predlažemo da zakonske odredbe koje propisuju stopu zatezne kamate u iznosu 0,04% po danu koju naplaćuje UIO treba uskladiti sa opštom zakonskom zateznom kamatom koja važi na nivou države, a to je 0,03 % dnevno.

7.

U praksi se dešava da PDV obveznik s područja jednog regionalnog centra obračuna PDV na transakciju koju smatra prometom koji podliježe plaćanju PDV, dok za istu transakciju nadležni regionalni centar UIO u kontroli takvu transakciju ne tretira predmetom oporezivanja u smislu Zakona o PDV. Prema poreskoj praksi UIO, obveznik koji je obračunao PDV na transakciju koja se ne smatra prometom u smislu Zakona o PDV-u ne može iskoristiti mogućnost ispravke greške u korist kupca.

S obzirom da PDV u lancu poreskih obveznika, prema načelima sistema PDV, mora biti neutralan, UIO bi trebala obveznicima omogućiti ispravku pogrešno obračunatog PDV-a, ukoliko se greška ispravi u korist kupca u smislu člana 55. stav (11) Zakona o PDV-u te propisati detaljnu proceduru za takvu ispravku.

Ovo istraživanje je realizovano u sklopu projekta „Smanjenje korupcije u radu inspektora UIO“ koji je dio šireg programa "Podrška građanima u borbi protiv korupcije" implementiranog od strane CCI uz finansijsku podršku USAID. Sadržaj je isključiva odgovornost Unije poslodavaca Republike Srpske i ne mora nužno održavati stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.